

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Hájka, Ph.D., a soudců Mgr. Heleny Nutilové a Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jířka, ve věci

žalobci: **a) Ing. J. T.**, narozený dne
bytem

b) Obec Mokřý Lom
se sídlem Mokřý Lom 1, 374 01 Trhové Sviny

oba zastoupeni advokátkou Mgr. Radkou Prokopcovou
se sídlem Bezděkovská 53, 386 01 Strakonice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**
se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

za účasti: **V. V.**, narozený dne
bytem
zastoupený advokátkou JUDr. Olgou Strakovou
se sídlem Radniční 489/7a, 370 01 České Budějovice 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2020,
sp. zn. OREG/2858/2020/luam, čj. KUJCK 29347/2020, ve znění opravného usnesení
ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. OREG/2858/2020/luam, čj. KUJCK 61675/2020,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Na základě podnětu žalobců provedl Magistrát města České Budějovice (dále jen „stavební úřad“) kontrolní prohlídku stavby označené jako „stavba pro zemědělství a zázemí zahrady“ na pozemku parc. č. x v k. ú. x, která je ve fázi rozestavěnosti. V rámci této prohlídky zjistil, že typ založení stavby neodpovídá stavební dokumentaci (namísto základových patek byly provedeny základové pasy) a dále neodpovídalo výškové usazení stavby. Na základě tohoto zjištění stavební úřad konstatoval, že základová konstrukce stavby byla provedena v rozporu s vydaným územním souhlasem, resp. s ověřenou dokumentací. I přes následné úpravy okolního terénu osobou zúčastněnou na řízení (dále též „stavebník“) stavební úřad na svém závěru setrval a dne 18. 6. 2019 zahájil řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).
2. Stavební úřad rozhodnutím ze dne 20. 9. 2019, sp. zn. SU/3293/2019 Sk, čj. SU/3293/2019-16, výrokem I. nařídil osobě zúčastněné na řízení odstranit části rozestavěné předmětné stavby, a to v rozsahu „*základové pasy mimo části v patkách a výška základové zdi, které jsou v rozporu s územním souhlasem č.j. SU/9372/2016Ni ze dne 6.2.2017.*“ Výrokem II. uložil stavebníkovi povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Vedlejším výrokem III. následně stanovil 6 podmínek pro odstranění části stavby.
3. Odvolání žalobců proti tomuto rozhodnutí žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Opravným usnesením ze dne 19. 5. 2020 pak žalovaný opravil zjevnou chybu v psaní týkající se vymezení obsahu podnětu žalobce a) v rámci odůvodnění.

II. Shrnutí žaloby

4. Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci dne 28. 4. 2020 žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.
5. Žalobci předně uvedli, že územní souhlas ze dne 6. 2. 2017 k umístění stavby stavební úřad vydal v prokazatelném rozporu s územním plánem obce Mokřý Lom, který neumožňuje realizaci stavby pro zemědělství. Plocha pozemku parc. č. x v k. ú. x je dle územního plánu vedena jako plocha zeleně soukromé a vyhrazené. Dále je vedena jako plocha kulturní, historické a architektonické hodnoty.
6. Žalobci dále uvedli, že stavební úřad územní souhlas ze dne 6. 2. 2017 následně zrušil usnesením ze dne 10. 4. 2017, a to na základě podnětů žalobců. Uvedený postup je ovšem v rozporu s § 96 odst. 5 stavebního zákona, dle něhož bylo povinností stavebního úřadu při zjištění, že žádost nebo záměr nesplňuje podmínky pro vydání územního souhlasu, rozhodnout usnesením o provedení územního řízení. Lze navíc předpokládat, že nebýt žádostí žalobců o zrušení, setrval by stavební úřad na svém nezákonně vydaném územním souhlasu.
7. Žalovaný vydal dne 14. 8. 2017 rozhodnutí, jímž usnesení stavebního úřadu ze dne 10. 4. 2017 zrušil. Jedním z důvodů byl fakt, že stavební úřad při přezkumu územního souhlasu zcela pominul speciální právní úpravu (§ 96 odst. 4 stavebního zákona) a postupoval pouze dle § 156 správního řádu. Žalobci dále shrnuli závěry žalovaného obsažené v tomto rozhodnutí.

8. Dle žalobců je dále nepravdivé tvrzení stavebního úřadu ve vyrozumění k usnesení poznamenanému do spisu ze dne 2. 11. 2018, ve kterém stavební úřad tvrdí, že zastavil přezkumné řízení vedené z moci úřední, zahájení usnesením o zrušení písemného opatření územního souhlasu. Žalobci zdůraznili, že v usnesení o zrušení písemného opatření územního souhlasu není nikde uveden ani náznak, že by jím stavební úřad zahájil přezkumné řízení z moci úřední, a i kdyby tomu tak bylo, porušil stavební úřad § 47 správního řádu, dle kterého měl povinnost bezodkladně uvědomit o tomto postupu další účastníky řízení, včetně žalobců, což se nestalo. Dle žalobců se v tomto případě mohlo jednat o zakrytí dalšího závažného porušení zákona za účelem umožnění realizace stavby v místě, kde to územní plán nedovoluje. Naopak to byli žalobci, kdo inicioval zahájení přezkumného řízení, nikoliv stavební úřad, jak je v rozhodnutích mylně uváděno.
9. Z výše uvedených skutečností žalobci dovozují, že řízení o žádosti žalobců o zahájení přezkumného řízení nebylo žádným způsobem ukončeno a je nadále v běhu. Zahájeným řízením o žádosti tak ve smyslu § 48 odst. 1 správního řádu nastala překážka litispendence; není tudíž možné zahájení jiného řízení o téže věci. K uvedenému žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2013, čj. 6 Ads 139/2012-58.
10. Žalobci dále zopakovali, že žalovaný zavázal stavební úřad svým právním názorem, kterým se stavební úřad neřídil. Naopak zůstal nečinným, neoznámil účastníkům pokračování nového projednání věci a nepoučil je o možnosti uplatnit připomínky a námítky v rámci opakovaného řízení. Stavební úřad se tak dopustil porušení § 90 odst. 1 správního řádu. Stavební úřad narušil legitimní očekávání žalobců, že věc opětovně po zrušení žalovaným projedná.
11. Stavební úřad dle žalobců dále pochybil tím, že na základě podnětů žalobců nezahájil řízení o odstranění stavby včetně řízení o sankci za porušení právní povinnosti, jak deklaroval ve svém sdělení ze dne 25. 2. 2019. Byť stavební úřad obdržel podnět na zahájení řízení dle § 129 odst. 2 stavebního zákona od státního dozoru již dne 18. 4. 2019, zahájil řízení o odstranění stavby teprve po podaných podnětech.
12. Stavební úřad se dle žalobců dále pokusil o obejití § 129 stavebního zákona. V rámci oznámení o zahájení řízení a pozvání k ústnímu jednání ze dne 18. 6. 2019 stavební úřad oznámil, že předmětem řízení dle § 129 odst. 2 stavebního zákona je stavba jako celek, přičemž, z oznámení nikterak nevyplývalo, že by předmětem řízení byly pouze základové konstrukce. Dále stavební úřad poučil stavebníka o případném pokračování stavby a žalobce poučil o možnosti vyjádřit se před konečným rozhodnutím ve věci.
13. Žalobci podali v průběhu řízení před stavebním úřadem řadu námitek, avšak z rozhodnutí stavebního úřadu zřejmé, že by se s jejich námitkami jakkoliv vypořádal.
14. Žalobci dále obsáhle popsali jednotlivé úkony a postupy stavebního úřadu v rámci správního řízení.
15. Žalobci dodali, že stavebník nepožádal o dodatečné povolení stavby a rozhodl se řešit věc po svém, ačkoliv dodatečné povolení stavby je jednou z posledních možností stavebníka, jak zabránit odstranění nepovolené stavby. K tomuto žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2008, čj. 6 As 38/2007-146.
16. Žalobci považují rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby za nezákonné, neboť celé řízení bylo zatíženo procesními vadami. Jednou z nich byla nemožnost žalobců vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Uvedeným postupem došlo i k porušení práva žalobců na spravedlivý proces. Nadto se stavební úřad nevypořádal s námitkami žalobců uplatňovanými v průběhu řízení. K tomuto žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, čj. 1 Afs 61/2011-66.

17. Žalobci dále uvedli, že stavební úřad v rozhodnutí stavebníkovi nařídil odstranění pouze nepovolených změn, přestože předmětem řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 2 stavebního zákona byla stavba pro zemědělství jako dílo vznikající stavební technologií a nikoliv pouze část rozestavěných základů.
18. K žalobou napadeného rozhodnutí žalobci uvedli, že jej považují za nesprávné a nemající oporu ve správním spisu. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvádí nepřesné skutečnosti a některé dokonce zamlčuje. Dále žalobci obsáhle rozebrali jednotlivé části žalobou napadeného rozhodnutí, u nichž vyjádřili svůj nesouhlas se závěry žalovaného. Odůvodnění žalovaného považují za nesprávné a nepodložené.
19. Žalobci závěrem uvedli, že žalovaný bagatelizováním chyb stavebního úřadu a snahou o nápravu závažných procesních vad v rámci žalobou napadeného rozhodnutí odňal žalobců „jednu instanci“ neboť se o vypořádání svých námitek dozvěděli až z rozhodnutí žalovaného, nikoliv stavebního úřadu. K tomu žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2018, čj. 6 As 286/2018-34; č. 3837/2019 Sb. NSS).
20. Žalobci navrhli, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí stavebního úřadu zrušil a vrátil věc k novému projednání.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

21. Žalovaný ve svém vyjádření stručně shrnul dosavadní průběh řízení a vysvětlil základní principy řízení vedeného dle § 129 stavebního zákona – odstranění stavby. Nesouhlasil s tvrzením žalobců, že řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí správních orgánů je zatíženo úkony rozpornými s § 2 odst. 1, § 36 odst. 3 a § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu a § 96 a § 129 stavebního zákona. Žalobci dle žalovaného nepochopili podstatu řízení o nařízení odstranění stavby podle § 129 stavebního zákona.
22. Žalobní námitky uvedené pod žalobním bodem II. považuje žalovaný ve vztahu k nyní projednávané věci za zcela irelevantní a nedůvodné.
23. Žalovaný dodal, že územní souhlas ze dne 6. 2. 2017 byl sice předmětem přezkumu, nicméně zrušen nebyl. Stavebníkovi tak z titulu územního souhlasu vzniklo oprávnění stavět, zároveň s tím však i povinnost provést stavbu v souladu s územním souhlasem, respektive s ověřenou dokumentací. Jelikož stavební úřad následně zjistil rozpor stavby s územním souhlasem, oznámením ze dne 18. 6. 2019 zahájil řízení o odstranění stavby podle § 129 stavebního zákona.
24. Žalovaný uvedl, že nepodá-li stavebník žádost o dodatečné povolení stavby (nemá povinnost požádat o tzv. legalizaci), stavební úřad nařídí nepovolenou stavbu, resp. část stavby, která je v rozporu s vydaným povolením, odstranit. Jestliže se stavba uvádí do souladu s vydaným povolením, soulad s územně plánovací dokumentací se nezjišťuje, jelikož ten se zjišťoval v procesu povolování stavby.
25. Žalovaný zdůraznil, že předmětem řízení o odstranění stavby nemohl být přezkum zákonnosti vydaného územního souhlasu, ani přezkum zákonnosti přezkumu vydaného územního souhlasu. Pro úplnost žalovaný dodal, že rozhodnutí ve věci v přezkumném řízení v prvním stupni nelze vydat po uplynutí 15 měsíců ode dne, kdy územní souhlas nabyl právních účinků.
26. Za nedůvodné považuje žalovaný i námitky žalobců uvedené v částech III., IV. a V. žaloby.
27. K námitce žalobců, dle které se správní orgány nevypořádaly s námitkami žalobců, žalovaný uvedl, že se s nimi velmi podrobně vypořádal v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí (zejm. strana 6 a následující) a na způsobu tohoto vypořádání setrval.

28. Velkou část žalobní argumentace dle žalovaného netvoří relevantní námitky žalobců ale spíše jejich představy o tom, jak by dle nich správní řízení vypadat mělo, nikoliv jak reálně vypadá.
29. Žalobci byli účastníky stavebního řízení z pozice vlastníků sousedních pozemků a v řízení mohli vystupovat na obranu svých hmotných práv, která mohla být přímo dotčena odstraňováním stavby. Žádné takové dotčení žalobci v řízení vedeném před správními orgány netvrdili, a ostatně jej netvrdí ani v žalobě. Postupem správních orgánů nedošlo ani k takovému dotčení procesních práv žalobců, které by mělo za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci.
30. Žalovaný v úkonech žalobců spatřuje snahu žalobců dosáhnout odstranění celé stavby (zejména pro tvrzený rozpor stavby, resp. vydaného územního souhlasu s územním plánem); tomuto požadavku však nelze z legitimních důvodů vyhovět. Žalovaný dodal, že žalobcům nesvědčí veřejné subjektivní právo na zahájení řízení o odstranění stavby, natož pak právo na odstranění celé stavby. Žalobcům svědčí pouze oprávnění vznášet zejména námitky, které vyplývají z postavení účastníka řízení dle § 129 odst. 10 stavebního zákona.
31. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jakožto nedůvodnou zamítl.

IV. Shrnutí vyjádření osoby zúčastněné na řízení a repliky žalobců

32. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření ze dne 28. 5. 2020 uvedla, že stavbu na pozemku parc. č. x v k. ú. x realizovala na základě vydaného a stále platného územního souhlasu ze dne 6. 2. 2017. Žalobci byli účastníky řízení o odstranění stavby, z pozice čehož mohli uplatňovat své námitky ve vztahu k zásahu do svých vlastnických nebo věcných práv k pozemkům a stavbám na nich umístěných. Žalobci však žádné takové námitky neuplatňovali, a nečiní tak ani v podané žalobě. To je zřejmé i z faktu, že podávají žalobu společně, uplatňují totožné námitky, byť je zjevné, že nemají žádná společná práva. Nelze tedy dovodit, jaká práva žalobců měla být vlastně dotčena.
33. Shodně s žalovaným osoba zúčastněná na řízení uvedla, že v řízení o odstranění stavby, ve kterém se posuzuje soulad prováděné stavby s vydaným územním souhlasem a schválenou dokumentací, nelze přezkoumávat správnost samotného územního souhlasu. Tímto postupem by byla narušena právní jistota stavebníka, který na základě územního souhlasu realizuje stavbu a došlo by k narušení principu právního státu, který je vázán svými rozhodnutími.
34. Osoba zúčastněná na řízení nesdílí názor žalobců, že by došlo k porušení procesních práv či k vydání nezákonného rozhodnutí. Dále uvedla, že jí není zřejmé, k jakému zásahu do práv žalobců by případnými procesními pochybní mohlo vést, neboť i za situace, že by zde tato pochybení existovala a došlo by k jejich nápravě, žalobci by se stejně nedomohli požadovaného odstranění stavby jako celku.
35. Za nesmyslnou námitku považuje osoba zúčastněná na řízení argument žalobců, dle kterého si nezažádala o dodatečné povolení stavby ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona, a zdůraznila, že podání takové žádosti je právem nikoliv povinností stavebníka a z nevyužití takového práva nelze dovozovat nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
36. Za bezpředmětnou označila osoba zúčastněná na řízení i námitku, že stavební úřad rozhodl o odstranění části stavby, přestože předmětem řízení je stavba jako celek, a podotkla, že předmětem řízení není ani tak stavba samotná jako posouzení toho, zda a v jakém rozsahu je stavba postavena či realizována v rozporu se zákonnými podmínkami. Byl-li zjištěn rozpor pouze u části stavby, není důvod k odstranění stavby celé. Nadto způsob a faktická realizace odstranění části stavby a otázka, zda je odstranění pouze části stavby technicky proveditelné, tíží pouze stavebníka. Toto posouzení nikterak nenarušuje právní sféru žalobců.

37. Osoba zúčastněná na řízení nad rámec uvedeného dodala, že z kroků žalobců je zřejmé, že v ideálním případě by chtěli zakázat jakékoliv stavební úpravy na předmětném pozemku. Existují zde náznaky, že zejména žalobkyně b), respektive část její politické reprezentace, má zájem na využití daného pozemku jiným způsobem, včetně možného vyvlastnění pro údajný veřejný zájem, který není ve skutečnosti dán (například snaha postavit zde kostel, hřiště, apod). Dle osoby zúčastněné na řízení žalobci zneužívají svých procesních práv k revokaci územního souhlasu takovým způsobem, který je nepřipustný.
38. Osoba zúčastněná na řízení navrhla žalobu jakožto nedůvodnou zamítnout.
39. Žalobci v replice ze dne 26. 8. 2020 obsáhle shrnuli důvodnost své žaloby a opětovně popisovali průběh předcházejícího řízení včetně argumentace žalovaného a osoby zúčastněné na řízení. Dodali, že respektují správními orgány neustále zmiňované ustanovení § 97 správního řádu, týkající se patnácti měsíční lhůty od právní moci rozhodnutí, po jejímž uplynutí nelze vydat v přezkumném řízení rozhodnutí ve věci, avšak s ohledem na všechny okolnosti, za kterých došlo k zastavení řízení, považují za neakceptovatelné, aby stavba, která je v rozporu s územním plánem obce, tedy v rozporu s veřejným zájmem, byla dokončena pouze z důvodu nečinnosti (pravděpodobně účelové) úředních osob.
40. Dále žalobci rozsáhle odkazovali na dikci zákonných ustanovení, zejména § 2 správního řádu.
41. Žalobci dodali, že se předmětný pozemek nachází v centru obce, která dne 2. 4. 2012 vydala územní plán s účinností ke dni 17. 4. 2012. Předmětný pozemek je dle něj veden jako plocha kulturní, historická a architektonicky významná. Předmětná stavba je dle žalobců v rozporu s územním plánem, neboť dle dokumentace bude mimo jiné sloužit pro skladování pluhů. Žalobci dodali, že veřejný zájem (všech obyvatel obce Mokřý Lom) by měl stát nad zájmem jednotlivce (stavebníka).
42. Dle žalobců nelze opominout ani porušení zásady procesní rovnosti a nestrannosti postupů správních orgánů (viz § 7 správního řádu). Stejně tak byla narušena i zásada rychlosti postupů a zásada materiální pravdy.
43. Žalobci byli ve správním řízení aktivní, snažili se chránit svá práva různými prostředky. Dodali, že o skutečnosti, že správní orgány řízení zastavily, se dozvěděli až se čtyřměsíčním zpožděním, a to až po aktivitě žalobce a), který se o výsledek přezkumu zajímal. Dle žalobců jsou jediní, kdo v rámci řízení postupoval řádně od rozhodování o udělení územního souhlasu, až po řízení týkající se odstranění (části) stavby, a činili tak nejen v zájmu svém, ale i veřejném.
44. Závěrem žalobci odkázali na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 Afs 16/2003-56, a ze dne 12. 6. 2012, čj. 1 As 51/2012-242.

V. Právní hodnocení krajského soudu

45. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání postupem podle § 51 s. ř. s.
46. Žaloba není důvodná.
47. Předně krajský soud souhrnně k důkazním návrhům žalobců obsaženým v textu žaloby uvádí, že až na pár výjimek jsou veškeré jimi označené listiny již založeny ve správním spisu, který má krajský soud k dispozici. Těmito listinami proto nebylo zapotřebí provádět dokazování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Ve spisu není založen územní plán obce Mokřý Lom ze dne 27. 9. 2017 (účinný od 12. 10. 2017) a dále listiny označené jako: *Stížnost*,

žádost o předběžné opatření ze dne 20. 3. 2019, čj. MLOM-050/2019; Sdělení k podanému podnětu ze dne 28. 3. 2019, čj. 1927/2019-4, sp. zn. SÚ/1927/2019/We; Sdělení k podanému podnětu ze dne 29. 3. 2019, čj. 1922/2019-4, sp. zn. SÚ/1922/2019/We; Stížnost na opakovanou nečinnost, podnět ze dne 21. 6. 2019, čj. MLOM-106/2019; Sdělení ze dne 8. 7. 2019, čj. SU/4320/2019-2; Podnět k zahájení řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona ze dne 22. 5. 2019, Dodatečné doplnění podnětu ze dne 31. 5. 2019 a sdělení ze dne 8. 7. 2019, čj. SU/3549/2019-2. Krajský soud ovšem shledal, že s ohledem na předmět nynější věci nemohou mít tyto důkazní prostředky na její posouzení žádný vliv, jak plyne z níže vyložených důvodů zamítavého výroku tohoto rozsudku. Mimo uvedené žalobci jako důkazní návrhy označili zákonná ustanovení a judikaturu, kterými však soud dokazování s ohledem na zásadu *iura novit curia* (soud zná právo) neprovádí.

48. K meritu věci krajský soud především uvádí, že převážná část námitek žalobců je ve vztahu k nyní posuzované věci zcela mimoběžná, neboť žalobci primárně namítají pochybení stavebního úřadu v řízení o vydání územního souhlasu. Napadají přitom platnost územního souhlasu předmětné stavby jako takového a zdůrazňují rozpor územního souhlasu s územním plánem žalobkyně b). Jak ovšem správně žalovaný ve svém vyjádření připomněl, předmětem řízení o odstranění stavby nemůže být přezkum zákonnosti vydaného územního souhlasu, ani zákonnost přezkumného řízení, které se tohoto územního souhlasu týká. Odlišení předmětu jednotlivých řízení (zde řízení týkající se územního souhlasu a řízení o odstranění stavby) přitom není projevem přepjatého formalismu, jak s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu žalobci dovozují, nýbrž naopak projevem zásady právní jistoty a ochrany nabytých práv. Nelze připustit, aby správní orgány opakovaně posuzovaly tytéž otázky, na které již svým pravomocným rozhodnutím poskytly odpověď, a vystavovaly tak adresáty svých rozhodnutí v podstatě nikdy nekončící nejistotě. Na tom nic nemění ani namítané porušení veřejného zájmu, neboť to by mohlo mít své místo v úvahách o případném dodatečném povolení (části) stavby, nikoli však v případě, kdy stavebník uzná své pochybení a hodlá stavbu uvést do souladu s vydaným územním souhlasem.
49. Z obsahu správního spisu přitom vyplývá, že územní souhlas ze dne 6. 2. 2017, který nabyl právních účinků dnem doručení stavebníkovi, tj. dne 10. 2. 2017, nebyl nikdy pravomocně zrušen (zrušující rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 10. 4. 2017 zrušil žalovaný rozhodnutím 14. 8. 2017). Dle § 96 odst. 4 věty osmé a deváté stavebního zákona totiž „[ú]zemní souhlas lze přezkoumat v přezkumném řízení, které lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy územní souhlas nabyl právních účinků. Rozhodnutí ve věci v přezkumném řízení v prvním stupni **nelze vydat po uplynutí 15 měsíců** ode dne, kdy územní souhlas nabyl právních účinků“ (důraz doplněn). Patnáctiměsíční lhůta, ve které bylo možné územní souhlas přezkoumat, tak marně uplynula dne 10. 5. 2018. Součástí správního spisu je pak také usnesení ze dne 2. 11. 2018, kterým stavební úřad přezkumné řízení zahájené z moci úřední zastavil. S ohledem na marné uplynutí prekluzivní lhůty pro vydání rozhodnutí v přezkumném řízení pak stavební úřad neměl ani jinou možnost. Správní spis dále obsahuje sdělení stavebního úřadu ze dne 5. 11. 2018, které platnost územního souhlasu ze dne 6. 2. 2017 potvrzuje. Stavební úřad proto musel v řízení o odstranění stavby z tohoto územního souhlasu vycházet.
50. Pro uvedené jsou jakékoli námitky týkající se zahájení či průběhu přezkumného řízení ve věci územního souhlasu ze dne 6. 2. 2017 zcela irelevantní. Pouze nad rámec nutného k tomu krajský soud pouze poznamenává, že přezkumné řízení je vždy zahajováno z moci úřední, nikoli na žádost, jak se žalobci mylně domnívají. Ustanovení § 94 odst. 1 správního řádu mimo jiné stanoví, že „[ú]častník může dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení“. Žádné řízení o žádostech žalobců o zahájení přezkumného řízení tudíž neběželo a běžet ani nemohlo.
51. Nedůvodná je též námitka, dle níž stavební úřad nezahájil na základě podnětu žalobců řízení o odstranění stavby, včetně souvisejícího přestupkového řízení. Obdobně jako přezkumné

řízení je totiž i řízení o odstranění stavby dle § 129 stavebního zákona zahajované výhradně z úřední povinnosti.

52. Zároveň je nutné zdůraznit, že se primárně nejedná o sankční řízení. Jeho cílem tudíž není potrestání stavebníka za provádění stavby v rozporu s dokumentací a se zákonem, nýbrž uvést s nimi předmětné stavby do souladu. Nejvyšší správní soud k tomu v právní větě k rozsudku ze dne 20. 8. 2008, čj. 8 As 42/2007-110, č. 1761/2009 Sb. NSS, přílehavě shrnul, že „[ú]čelem řízení o odstranění stavby podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona z roku 1976 a rozhodnutí v tomto řízení je **uvedení právního a skutečného stavu do souladu, a to buď nařízením odstranění nepovolené stavby, nebo vydáním dodatečného povolení stavby. Případné pochybení při rozhodování o stavebním povolení a ověření projektové dokumentace, ani samotné změny, ke kterým došlo v průběhu stavby, nelze řešit tímto rozhodnutím o nařízení odstranění stavby.** V případě stavby provedené v rozporu se stavebním povolením stavební úřad musí především zkoumat, zda a v jakém rozsahu stavba odporuje vlastnímu rozhodnutí o stavebním povolení a schválené projektové dokumentaci“ (důraz doplněn). Jakkoliv se tyto závěry vztahovaly ke stavebnímu zákonu z roku 1976, jsou plně aplikovatelné i v nyní posuzovaném případě.
53. Nadto je nutné zdůraznit, že žalobcům z pozice vlastnictví sousedních pozemků dotčené stavby sice svědčí práva účastníků řízení, nicméně i tato práva mají své limity. Z § 129 odst. 10 stavebního zákona vyplývá, že „[ú]častníky řízení o nařízení odstranění stavby jsou povinný, osoby, které mají vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům, na kterých je odstraňovaná stavba umístěna nebo stavbám na nich, jakož i **osoby, které mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být odstraňováním stavby přímo dotčena**“ (důraz doplněn). Žalobcům z jejich pozice svědčí pouze právo hájit svá práva, jež by mohla být přímo dotčena samotným odstraňováním stavby, resp. jejích částí. V žádném případě jim však v řízení o odstranění stavby nepřisluší právo dozorovat správnost postupu správních orgánů v rámci jiných řízení či postupů.
54. Krajský soud se neztotožnil ani s námitkou žalobců, dle které předmětem řízení o odstranění stavby byla stavba jako celek, a stavební úřad tudíž nemohl následně jednat pouze o částech stavby. Z oznámení o zahájení řízení ze dne 18. 6. 2019 je skutečně patrné, že stavební úřad vedl řízení o stavbě jako celku. Tato skutečnost však na posouzení věci nemůže nic změnit. V každém případě totiž výsledkem tohoto řízení nemohlo být odstranění těch částí stavby, které nejsou s vydaným územním souhlasem v rozporu. Tím by totiž došlo k neproporcionálnímu zásahu do práv stavebníka a popření smyslu daného řízení, kterým je – jak již krajský soud shora uvedl – vytvoření souladu mezi právním a skutkovým stavem. Úvahy žalobců vycházejí pravděpodobně z dikce § 129 odst. 1 stavebního zákona, jenž stanoví podmínky, za kterých stavební úřad nařídí odstranění „stavby“. Dle § 2 odst. 4 stavebního zákona ovšem platí, že „[p]okud se v tomto zákoně používá pojmu stavba, rozumí se tím podle okolností **i její část nebo změna dokončené stavby**“ (důraz doplněn). Stavební úřad tudíž nepochybil, pokud nařídil odstranění pouze těch částí stavby, jež neodpovídaly územnímu souhlasu.
55. Žalobci dále namítali chybějící dodatečné povolení stavby, o něž stavebník v zákonné lhůtě nepožádal a rozhodl se navzdory zákonu řešit věc po svém. Ani této argumentaci krajský soud nepřisvědčil. V první řadě krajský soud ve shodě s osobou zúčastněnou na řízení připomíná, že žádost o dodatečné povolení stavby je právem stavebníka, nikoliv jeho povinností. Jedná se svým způsobem o poslední možnost stavebníka získat dodatečné povolení stavby, resp. v nyní posuzovaném případě jejích částí.
56. Součástí správního spisu je prohlášení stavebníka ze dne 13. 8. 2019, v němž osoba zúčastněná na řízení uvádí, že „[č]ásti konstrukcí (základové pásy mimo části v patkách, výška základové ždi) které jsou v rozporu s územním souhlasem č. j. SU/9372/2016Ni budou odstraněny. Ostatní konstrukce a jejich části, které nejsou v rozporu s dokumentací výše uvedeného vydaného územního

souhlasu budou ponechány. Tímto bude navozen stav odpovídající dokumentaci a stavba bude pokračovat dle platné dokumentace. Postup výstavby zdokumentujeme.“ Uvedeným prohlášením osoba zúčastněná na řízení pouze stavebnímu úřadu fakticky oznámila, že svého práva žádat o dodatečné povolení stavby nevyužije a naopak odstraní ty části stavby, které jsou v rozporu s dokumentací a se zákonem. Toto prohlášení odpovídá i prohlášení učiněnému dne 30. 7. 2019 v rámci ústního jednání spojeného s ohledáním na místě, během kterého obecný zmocněnec osoby zúčastněné na řízení do vyjádření uvedl, že „s ohledem na informaci zástupce obce a souseda, že nebude poskytnut souhlas se změnou typu založení a úpravy výšky základové zdi dle řízení o odstranění, stavebník uvede stavbu do souladu s dokumentací dle pravomoc. územního souhlasu“. Absence žádosti o dodatečné povolení (části) stavby, neznamená, že stavební úřad musel nařídít odstranění celé stavby, nýbrž pouze to, že stavebník své pochybení nerozporuje a hodlá jej napravit. Proto i stavební úřad správně přistoupil k nařízení odstranění pouze té části stavby, která je s územním souhlasem v rozporu.

57. K žalobci citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 38/2007-146 krajský soud pouze pro úplnost dodává, že v tehdejší věci se jednalo o stav, kdy stavebník odmítl podat žádost o dodatečné povolení stavby, neboť byl přesvědčen o správnosti předchozí žádosti o stavební povolení, na jejímž základě se stavbou započal. Bylo tedy třeba posoudit, zda stavebník v tehdejší věci žádost o dodatečné povolení stavby skutečně podal či nikoli. V nynější věci je naopak nesporné, že osoba zúčastněná na řízení právo dodatečně požádat o povolení stavby neuplatnila. S ohledem na shora uvedené to ovšem na posouzení nynější věci nic nemění.
58. Dále se krajský soud zabýval námitkou žalobců, dle které nebyli v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu poučeni před vydáním rozhodnutí o možnosti seznámit se s poklady pro rozhodnutí. Účelem seznámení s podklady rozhodnutí je dát účastníkovi procesní prostor seznámit se s obsahem správního spisu v době, kdy mezi seznámením s podklady rozhodnutí a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky nikterak doplňován (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, čj. 8 Afs 21/2009-243, č. 2073/2010 Sb. NSS).
59. Ačkoliv krajský soud souhlasí s tím, že správní spis poučení účastníků řízení dle § 36 odst. 3 správního řádu bezprostředně před vydáním rozhodnutí neobsahuje, což by striktně vzato mohlo být považováno za procesní pochybení, tato skutečnost v posuzované věci nezákonnost jeho rozhodnutí nezpůsobuje. Ze správního spisu je zřejmé, že stavební úřad žalobce o možnosti podat vyjádření k podkladům rozhodnutí v obecné rovině poučil již dne 18. 6. 2019 v rámci oznámení o zahájení řízení a pozvání k ústnímu jednání. Dále ze správního spisu vyplývá, že žalobci po dobu správního řízení využívali průběžně svých práv, a to ve formě podaných námitek, stížností, žádostí o sdělení, včetně žádostí o přezkum. Oba žalobci nadto do správního spisu nahlíželi dne 24. 7. 2019 a poté opětovně dne 11. 9. 2019 (9 dnů před vydáním rozhodnutí). Jelikož stavební úřad následně již žádné podklady pro rozhodnutí nedoplňoval, ale pouze o věci opětovně na základě závazného právního názoru žalovaného rozhodl, je zřejmé, že tímto postupem nebylo významně zasaženo do práv žalobců, neboť jim byl z posledního nahlížení do spisové dokumentace obsah spisové dokumentace znám. Fakt, že žalobci nebyli poučeni o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí těsně před vydáním rozhodnutí, by hrál roli tehdy, pokud by stavební úřad v rozhodných 9 dnech (mezi nahlížením žalobců a rozhodnutím) doplnil další důkazy a podklady pro rozhodnutí. Jelikož tomu tak nebylo, nelze se ztotožnit s žalobci, že stavební úřad svým postupem zasáhl do jejich práv, resp. že by v jeho důsledku zatížil své rozhodnutí nezákonností. Ostatně žalobci ani neuvádí, jak konkrétně se chybný postup stavebního úřadu měl do jejich práv promítnout.
60. Konečně krajský soud nepřisvědčil ani námitce žalobců, dle které se správní orgány nevypořádaly s jimi uplatněnými námitkami. Námitky obou žalobců, které vznášely

v průběhu celého řízení, se týkaly takřka výhradně platnosti územního souhlasu a neaktivity osoby zúčastněné na řízení, která si ve lhůtě zákonem určené nepožádala o dodatečné povolení stavby. Stavební úřad se s námitkami žalobců vypořádává na straně 3 a 4 rozhodnutí ze dne 20. 9. 2019. Jakkoliv je odůvodnění stavebního úřadu stručné a ve své podstatě shrnuje námitky žalobců do jedné ucelené námítky, jejímž obsahem je neplatnost územního souhlasu, resp. jeho nesoulad s územním plánem, nezakládá ona stručnost sama o sobě nezákonnost tohoto rozhodnutí. Argumentaci stavebního úřadu následně doplnil žalovaný na stranách 6 až 9 žalobou napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů přitom tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek a není proto vyloučeno, aby případné mezery odůvodnění tato rozhodnutí vzájemně zaplňovala (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, čj. 6 As 161/2013-25).

61. Pro úplnost krajský soud uvádí, že závěry týkající se povinnosti vypořádat veškeré námitky účastníků řízení obsažené v žalobci citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 61/2011-66 do značné míry překonala následná judikatura Ústavního soudu, dle něhož povinnost odůvodnit rozhodnutí nemůže být chápána tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument účastníků řízení (srov. například nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3441/11). Nepřípadný je též odkaz žalobců na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 286/2018-34, neboť ten se týká otázky dvojinstančnosti řízení v případě změny právního názoru a doplňování nových důkazů v odvolacím řízení, k čemuž však v posuzované věci nedošlo. Žalovaný totiž v podstatě pouze rozvedl závěry, které jsou v hrubých rysech (či alespoň implicitně) obsaženy již v rozhodnutí stavebního úřadu.
62. Krajský soud proto uzavírá, že správní orgány věc posoudily správně a vycházely přitom z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Většina žalobních námitek přitom směřovala zcela mimo předmět nynějšího řízení, a nemohla tudíž jeho výsledek ovlivnit. I z tohoto důvodu krajský soud neshledal, že by se snad správní orgány v posuzované věci dopustily namítaného porušení zásad správního řízení či jiného pochybení, které by zakládalo nezákonnost jejich rozhodnutí.

VI. Závěr a náklady řízení

63. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
64. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobci neměli v řízení úspěch, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení nevznikly žádné náklady v souvislosti s plněním povinností, kterou jí uložil soud, ani ona nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Českých Budějovicích 25. března 2021

JUDr. Michal Hájek, Ph.D. v. r.
předseda senátu